LUNDS UNIVERSITET

BESLUT

Diarienummer V 2026/2849

Datum 2026-10-15

Adressat
Klimat- och näringslivsdepartementet

Rektor

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag om en förordning om innovation

Ert diarienummer: KN2026/01835

Lunds universitet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss. Universitetet har valt att yttra sig i de frågor som mer direkt berör verksamheten vid universitetet.

Kompetenscentrum för IP-baserad finansiering

Lunds universitet välkomnar förslaget att ge EUIPO ett utökat uppdrag att etablera ett kompetenscentrum för IP-baserad finansiering och kommersialisering av immateriella tillgångar. Kompetenscentrumets föreslagna uppgifter framstår som väl avvägda och kompletterar befintliga innovationsstödjande strukturer på nationell och regional nivå.

Lunds universitet anser emellertid att kompetenscentrumets arbete bör ske i nära samverkan med lärosätenas innovationskontor, holdingbolag och nationella innovationsmyndigheter för att undvika dubbelarbete och tillvarata befintlig expertis. Detta är av särskild vikt med avseende på den direkthjälp till forskare som kompetenscentret ska kunna ge i enlighet med artiklarna 32.2 (a) och 32.3 (h). I Sverige gäller det så kallade lärarundantaget, enligt vilket forskare vid universitet och högskolor som huvudregel själva äger de immateriella rättigheter som uppkommer genom deras forskning. Detta system har under lång tid utgjort en viktig del av det svenska innovationssystemet och har bidragit till att skapa starka incitament för forskare att kommersialisera sina forskningsresultat.

Postadress Box 117, 221 00 Lund *Besöksadress* Scheeletorget 1, Lund *Telefon* 046-222 00 00
E-post fredrik.engfeldt@innovation.lu.se

Det svenska lärarundantaget medför dock att förhållanden avseende ägande till forskningsresultat skiljer sig markant från vad som gäller vid lärosäten i övriga medlemsstater. Detta kräver särskilda avväganden och kunskaper som för svensk del kommer att kräva en lokal anpassning av kompetenscentrets rådgivning.

Värdering av immateriella rättigheter

Lunds universitet delar kommissionens bedömning att bristande möjligheter att värdera och använda immateriella tillgångar som grund för finansiering utgör ett betydande hinder för kommersialisering av forskning. Förslaget identifierar ett verkligt marknadsmisslyckande där värdefulla immateriella rättigheter ofta inte kan omsättas i finansiering på samma sätt som materiella tillgångar. En harmoniserad och frivillig europeisk värderingsmodell kan bidra till ökad transparens, lägre transaktionskostnader, bättre jämförbarhet mellan medlemsstater samt framför allt en ökad möjlighet för externa finansiärer såsom banker, investerare och offentliga finansieringsaktörer att bedöma värdet av immateriella tillgångar. Detta är särskilt viktigt inom kunskapsintensiva områden såsom medicinteknik, läkemedel och andra kritiska teknologier där forskningsresultaten ofta är den mest värdefulla tillgången i spin-off-företagens tidiga utvecklingsskeden.

Lunds universitet ser alltså mycket positivt på ambitionen att utveckla en europeisk, frivillig ram för värdering av immateriella rättigheter. Samtidigt bör det understrykas att immateriella tillgångars värde är starkt kontextberoende. Värdet på en patentportfölj eller ett forskningsresultat kan variera avsevärt beroende på bland annat teknikområde, teknisk mognadsgrad och aktuella marknadsförutsättningar. Den europeiska värderingsmodellen bör därför utformas som ett stöd för professionella bedömningar och inte som ett bindande eller normerande system för värdefastställande.

Kostnaderna för en värdering av immateriella tillgångar ska enligt förslaget bäras av den som begär ett utlåtande från en av kompetenscentret certifierad värderingsman. Det är i dagsläget oklart hur stora dessa kostnader kan komma att bli, men de skulle inom ramen för det nuvarande lärosätesanknutna innovationssystemet eventuellt kunna täckas av holdingbolagens idébanksmedel.

Lunds universitet ser även tillskapandet av en gemensam europeisk digital *matchmaking*-plattform som potentiellt värdefull för universitetets holdingbolag vid licensiering av forskares immateriella rättigheter.

Lärarundantaget och forskarnas äganderätt

En central utgångspunkt bör vara att förordningen måste vara förenlig med medlemsstaternas nationella regler om ägande till forskningsresultat. Lunds universitet vill därför särskilt framhålla att förordningen inte bör innebära någon harmonisering av regler om äganderätt till forskningsresultat, så att universitet inte ges eller åläggs någon form av äganderätt eller kontroll över forskningsresultat vilka enligt nationell rätt tillkommer enskilda forskare. Möjligheterna för enskilda forskare vid svenska lärosäten att nyttja kompetenscentrets resurser bör därmed inte begränsas i något avseende. Artikel 32.2 (a) kan tolkas som att enskilda forskare fullt ut ska kunna nyttja kompetenscentrets resurser, även utanför sin anställning, men detta bör särskilt tydliggöras då det är av stor vikt för svenska förhållanden.

Enligt Lunds universitets uppfattning bör det således tydliggöras i förordningens fortsatta beredning att medlemsstaternas system för ägande av forskningsresultat även fortsättningsvis respekteras.

Beslut

Beslut att avge detta yttrande har fattats av undertecknad rektor i närvaro av förvaltningschef Susanne Kristensson efter hörande av representant för Lunds universitets studentkårer och efter föredragning av jurist Fredrik Engfeldt, LU Innovation.

Erik Renström

Dokumentet är signerat digitalt, se slutet av dokumentet.

Signature page

This document has been electronically signed using eduSign.

eduSign

Electronically signed by
Erik Renström

Date and time of signature
2026-10-15 10:16 GMT

Authenticated by
Lunds universitet